

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
Seimo kontrolierių įstaigos vadovo
2026 m. sausio 7 d. įsakymu Nr.
1V(e)-7

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIŲ ĮSTAIGA, 191759894
(asignavimų valdytojo pavadinimas ir kodas arba valdymo srities, kurią apima strateginis veiklos planas,
pavadinimas)

2026–2028 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

I SKYRIUS MISIJA

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriai (toliau – Seimo kontrolieriai) yra nepriklausomi ir savarankiškai veikiantys valstybės pareigūnai, ginantys žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą valstybės ir savivaldybių institucijose, užtikrinantys žmogaus teises ir laisves, prižiūrintys, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms. Seimo kontrolieriai taip pat vykdo nacionalinę kankinimų prevenciją laisvės apribojimo vietose pagal Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį, ar baudimą fakultatyvų protokolą bei skatina pagarbą žmogaus teisėms ir laisvėms, atlikdami nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijas ir veikdami kaip nacionalinis pranešėjas kovos su prekyba žmonėmis klausimais.

2025 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojusiomis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo pataisomis¹ įsteigta trečio Seimo kontrolieriaus pareigybė ir praplėsta Seimo kontrolierių tiriamų pareiškėjų skundų sritis, numatant, kad Seimo kontrolieriai taip pat tiria skundus dėl pažeidimų, padarytų teikiant viešąsias paslaugas smulkiajam ir vidutiniam verslui.

Pagal nuo 2026 m. birželio 12 d. taikomų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1356² 10 straipsnį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348³ 43 straipsnio 4 dalį valstybės narės turi užtikrinti nepriklausomą pagrindinių teisių stebėsenos mechanizmą tikrinimo prie išorės sienų ir pasienio procedūros metu, bei užtikrinti tokio mechanizmo nepriklausomumą. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1356 10 straipsnyje numatyta, kad nepriklausomo stebėsenos mechanizmo veikloje dalyvauja ir vykdyti visas ar dalį nepriklausomo stebėsenos mechanizmo užduočių gali būti paskirti nacionaliniai ombudsmenai, nacionalinės žmogaus teisių institucijos ir nacionaliniai kankinimų prevencijos mechanizmai. Atsižvelgiant į tai, nuo 2026 m. birželio 12 d. Seimo kontrolieriams bus paskirta vykdyti tam tikras nepriklausomo stebėsenos mechanizmo funkcijas.

¹ Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo Nr. VIII-950 2, 7, 12, 13, 24 ir 28 straipsnių pakeitimo įstatymas (TAR, 2025-07-03, Nr. 2025-12267)

² 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817

³ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos procedūra ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES

Seimo kontrolieriams įgyvendinti jiems priskirtus įgaliojimus padeda Seimo kontrolierių įstaiga (toliau – Įstaiga).

Įstaiga yra Jungtinėse Tautose A lygiu akredituota nacionalinė žmogaus teisių institucija.

Įstaigos misija – dėmesys ir pagalba kiekvienam asmeniui, ginant žmogaus teises ir laisves, ugdant pagarbą joms, derinant skirtingas konstitucines vertybes, skatinant asmens ir valdžios dialogą, kad valdžios įstaigos tinkamai tarnautų žmonėms.

II SKYRIUS

VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS IR STRATEGINIAI IR (ARBA) VEIKLOS TIKSLAI

Atsižvelgiant į Konstitucijoje ir Seimo kontrolierių įstatyme Seimo kontrolieriams suteiktus įgaliojimus, Seimo kontrolierių įstaigos veiklos tikslai yra:

- 1) asmenų skundų nagrinėjimas, siekiant stiprinti žmogaus teisių apsaugą valstybės ir savivaldybės institucijose bei įgyvendinti valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principą, valstybės ir savivaldybių institucijoms teikiant rekomendacijas,
- 2) nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymas,
- 3) nacionalinės žmogaus teisių institucijos (NŽTI) funkcijų vykdymas,
- 4) nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijos vykdymas.

Įstaigos veiklos tikslas – asmenų skundų nagrinėjimas – vertinamas pagal vieną poveikio rodiklį – veiksmingą asmenų skundų nagrinėjimą ir asmenų skunduose nurodytų problemų konstruktyvų sprendimą, užtikrinant iš esmės ištirtų skundų ir priimtų tirti skundų santykio ir tarpininkavimo atvejų bei nepriimtų tirti iš esmės skundų santykio stabilumą. Kriterijus apskaičiuojamas (procentais) pagal du parametrus: 1) iš esmės ištirtų skundų ir priimtų iš esmės tirti skundų santykis ir šio santykio stabilumas: jeigu šis santykis išlieka 70 proc. ir didesnis, tai efektas vertinamas 100 proc., minėtam santykiui mažėjant, atitinkamai mažėja ir efektas; 2) tarpininkavimo atvejų ir nepriimtų iš esmės tirti skundų santykio stabilumas: jei šis santykis yra bent 55 proc., problemų sprendimo netiriant skundo iš esmės konstruktyvumas vertinamas 100 proc., jei šis santykis mažėja, atitinkamai mažėja problemų sprendimo konstruktyvumas. Bendras kriterijaus įvertinimas yra abiejų rodiklių vidurkis.

Antrasis Įstaigos veiklos tikslas – nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymas – vertinamas pagal vieną poveikio rodiklį – patikrinimų laisvės apribojimo vietose ir po atliktų patikrinimų parengtų ataskaitų su jose pateiktomis rekomendacijomis, skaičių.

Trečiasis Įstaigos veiklos tikslas – nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijų vykdymas dėl šiam tikslui priskiriamų uždavinių gausos ir skirtingo jų pobūdžio bendru vertinimo rodikliu nematuojamas.

Ketvirtasis Įstaigos veiklos tikslas – nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijos vykdymas, – vertinamas pagal poveikio rodiklį – veiksminga kovos su prekyba žmonėmis stebėseną šalyje ir bendradarbiavimas su šioje srityje veikiančiomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis. Kriterijus apskaičiuojamas pagal du parametrus: metinės kovos su prekyba žmonėmis padėties Lietuvos Respublikoje apžvalgos parengimas (1 ataskaita per metus) ir bendradarbiavimas su šioje srityje dirbančiomis valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, kitoms organizacijomis, siekiant gerinti prekybos žmonėmis ir išnaudojimo priverstiniam darbui prevenciją ir pagalbą šių nusikaltimų aukoms teikimą (susitikimų ir raštu pateiktų pozicijų skaičius).

Nuo 2026 m. birželio mėnesio Seimo kontrolierių veiklų sąrašas pasipildys nepriklausomo stebėsenos mechanizmo veiklomis Pagal nuo 2026 m. birželio 12 d. taikomų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1356⁴ 10 straipsnį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1348⁵ 43 straipsnio 4 dalį.

1 lentelė. Tikslai ir jų poveikio vertinimo rodikliai

Veiklos tikslas ir jo poveikio rodiklis	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Siektinos poveikio rodiklio reikšmės			Vėliausiai prieinama faktinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	NPP nustatytos siektinos strateginio tikslo poveikio rodiklio reikšmės	
		2026 metai	2027 metai	2028 metai		2025 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
11.1 Asmenų skundų nagrinėjimas							
11.1.1 Veiksmingas asmenų skundų nagrinėjimas ir asmenų skunduose nurodytų problemų konstruktyvus sprendimas, proc.	100 (2025)	100	100	100			
11.2 Nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymas							
11.2.1 Po atliktų patikrinimų parengtos ataskaitos su jose pateiktomis rekomendacijomis skaičius, vnt.	2 (2025)	3	3	3			
11.3 Nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijų vykdymas							
11.4. Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijos vykdymas							
11.4.1 Metinės kovos su prekyba žmonėmis padėties Lietuvos Respublikoje apžvalgos parengimas, vnt.	1	1	1	1			
11.4.2 Bendradarbiavimas	5	5	5	5			

⁴ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1356, kuriuo nustatomas trečiųjų šalių piliečių tikrinimas prie išorės sienų ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 767/2008, (ES) 2017/2226, (ES) 2018/1240 ir (ES) 2019/817

⁵ 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1348, kuriuo Sąjungoje nustatoma bendra tarptautinės apsaugos procedūra ir panaikinama Direktyva 2013/32/ES

su Europos Sąjungos nacionalinių pranešėjų arba lygiaverčių mechanizmų prekybos žmonėmis klausimais tinklo dalyviais, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, organizacijomis (susitikimai, ekspertinis vertinimas, nuomonės teikimas, konsultavimasis, duomenų rinkimas ir kt.), vnt.							
--	--	--	--	--	--	--	--

III SKYRIUS VEIKLOS PRIORITETAU

Seimo kontrolieriai yra konstitucinė nepriklausoma ir savarankiškai veikianti institucija, padedanti užtikrinti iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančių atsakingo valdymo, valdžios atsakomybės visuomenei bei žmogaus teisių ir laisvių apsaugos imperatyvų įgyvendinimą. Tirdami skundus dėl valstybės ir savivaldybių pareigūnų piktnaudžiavimo jiems nustatytomis galiomis ar įstatymų suteiktų įgaliojimų viršijimo, biurokratizmo ar teisės aktų reikalavimų pažeidimo, atlikdami tyrimus savo iniciatyva ir taip gindami žmogaus teises ir laisves, Seimo kontrolieriai yra papildomas (subsidiarus) žmogaus teisių ir laisvių apsaugos garantas.

Seimo kontrolierių įstaigos veiklos prioritetai:

- 1) žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo stiprinimas tiriant asmenų skundus ir atliekant tyrimus Seimo kontrolierių iniciatyva, nacionalinės prevencijos institucijos, nacionalinės žmogaus teisių institucijos (toliau – NŽTI) ir nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijų vykdymas, taip pat dalyvavimas nacionaliniame stebėsenos mechanizme, jei 2026 m. ši funkcija bus priskirta įstaigai;
- 2) bendradarbiavimo su valstybės institucijomis ir pilietine visuomene stiprinimas;
- 3) informacijos apie žmogaus teises ir laisves bei įstaigos veiklą sklaida, visuomenės teisinis švietimas;
- 4) tarptautinio bendradarbiavimo, įskaitant su kitomis nacionalinėmis ombudsmenų tipo institucijomis, stiprinimas.

Prioritetai numatyti trejiems metams, atsižvelgiant į asmenų skunduose, visuomenės informavimo priemonėse, socialiniuose tinkluose ir kituose šaltiniuose keliamas žmogaus teisių problemas, tarptautinių organizacijų teikiamas pastabas Lietuvai žmogaus teisių apsaugos srityje ir šių organizacijų išreikštą poreikį prisidėti prie tam tikros srities žmogaus teisių padėties ataskaitų rengimo.

Visos vykdomos priemonės yra susijusios su prioritetų įgyvendinimu.

Svarbus Įstaigos veiklos prioritetas – kuo platesnė informacijos apie Įstaigos veiklą, atliktus tyrimus ir priimtas ataskaitas sklaida, šios informacijos prieinamumo visuomenei bei valstybės ir savivaldybių institucijoms didinimas. Visuomenės įtraukimas į diskusijas esminiais žmogaus teisių ir laisvių klausimais prisideda prie esminių žmogaus teisių ir laisvių problemų identifikavimo, visuomenės teisinio švietimo, todėl Įstaiga yra nuolatinis Nacionalinio žmogaus teisių forumo organizatorius, dalyvauja kituose žmogaus teisių apsaugai skirtuose renginiuose ir projektuose, savo svetainėje bei socialiniuose tinkluose pristato svarbiausius Įstaigos veiklos rezultatus. Informacijos apie Įstaigos veiklą ir pasiektus rezultatus sklaida prisideda prie žmogaus teisių ir laisvių pažeidimų prevencijos.

Siekiant efektyviai panaudoti resursus, integruoti veiklas, keistis gerąja patirtimi ir tobulinti funkcijų vykdymą būtinas glaudus bendradarbiavimas su kitomis Lietuvoje veikiančiomis ombudsmenų ir ombudsmenų tipo institucijomis (Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga, Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba, Žvalgybos kontrolierių įstaiga). Veiksmingam Seimo kontrolieriams priskirtų stebėsenos funkcijų vykdymui bei Seimo kontrolierių teikiamų rekomendacijų įgyvendinimui būtinas glaudus tarpinstitucinis bendradarbiavimas su valstybės ir savivaldybių institucijomis. Svarbiausios bendradarbiavimo su ombudsmenų tipo institucijomis, priemonės – bendri pasitarimai, veiklos susisiejančios kompetencijos srityje. Bendradarbiavimas su kitomis valstybės ir savivaldybių institucijomis vystomas inicijuojant susitikimus, pasitarimus su konkrečių įstaigų vadovybe, dalyvaujant daugiašaliuose tarpinstituciniuose pasitarimuose, dalyvaujant konkrečių klausimų sprendimui sudarytose darbo grupėse stebėtojų teisėmis ir kt.

Tarptautinio bendradarbiavimo srityje siekiant keistis gerąja praktika Seimo kontrolierių veiklos srityse, vystyti ombudsmenų tarpusavio dialogą ir sekti tarptautinius žmogaus teisių apsaugos standartus ir tendencijas, ateinančiu trejų metų laikotarpiu ir toliau bus palaikomi santykiai su Baltijos ir Šiaurės šalių ombudsmenų institucijomis, dalyvaujama tarptautinių ombudsmenų institucijų ir nacionalinių žmogaus teisių institucijų tinklų veikloje.

IV SKYRIUS PROGRAMOS

Įgyvendinant veiklos tikslus, vykdoma viena tęstinė programa – žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas.

Įstaigos vykdomos programos tikslas – visomis teisės aktais suteiktomis priemonėmis ginti žmogaus teises ir laisves. Šio tikslo siekiama realizuojant tris Seimo kontrolierių veiklos mandatus: nagrinėjant asmenų skundus, vykdant nacionalinę kankinimų prevenciją laisvės apribojimo vietose, atliekant NŽTI ir nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijas. Šis tikslas nuo 2026 m. birželio taip pat bus įgyvendinamas ir nauju Seimo kontrolierių mandatu – nepriklausomu stebėsenos mechanizmu.

Įstaigos vykdoma programa – svarus indėlis gerinant žmogaus teisių padėtį valstybėje. Įstaigos veikla taip pat prisideda prie Lietuvos Respublikos priimtų tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimo ir žmogaus teisių apsaugos užtikrinimo. Nepriklausomų ir stiprių ombudsmenų institucijų svarba skatinant ir ginant žmogaus teises, gerą viešąjį

administravimą ir teisės viršenybę akcentuojama ir Jungtinių Tautų bei Europos Tarybos lygmens tarptautiniuose dokumentuose (JT Generalinės Asamblėjos 2020 m. gruodžio 16 d. rezoliucija 75/186; Europos Tarybos komisijos „Europos Tarybos komisija „Demokratija per teisę“ (Venecijos komisija) 2019 m. patvirtinti Ombudsmeno institucijų veiklos principai).

Žmogaus teisių užtikrinimo veiksmingumas priklauso ir nuo viešojo administravimo kokybės. Kiekvienas viešojo administravimo funkcijas vykdomasis subjektas savo veiklą turi vertinti ir žmogaus teisių apsaugos aspektu, t. y. siekti, kad jo veiksmai ir priimami sprendimai atitiktų teisės aktų reikalavimus ir nepažeistų žmogaus teisių. Seimo kontrolierių siekis šioje srityje – bendradarbiaujant su viešojo administravimo institucijomis skatinti jas visais atvejais vadovautis gero viešojo administravimo principu ir taip užtikrinti žmogaus teises.

Priemonės, didinančios žmogaus teisių apsaugos veiksmingumą, taip pat yra visuomenės švietimas apie žmogaus teises, informacijos apie žmogaus teises ir įstaigos veiklą sklaida, siekis suderinti nacionalinę teisę su tarptautiniais įsipareigojimais žmogaus teisių srityje. Žmogaus teisių situacijos stebėseną bei reakciją į šių teisių pažeidimus, šalies tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių srityje įgyvendinimo vertinimas ir pristatymas JT žmogaus teisių apsaugos mechanizmuose taip pat yra priemonės, didinančios žmogaus teisių apsaugos veiksmingumą.

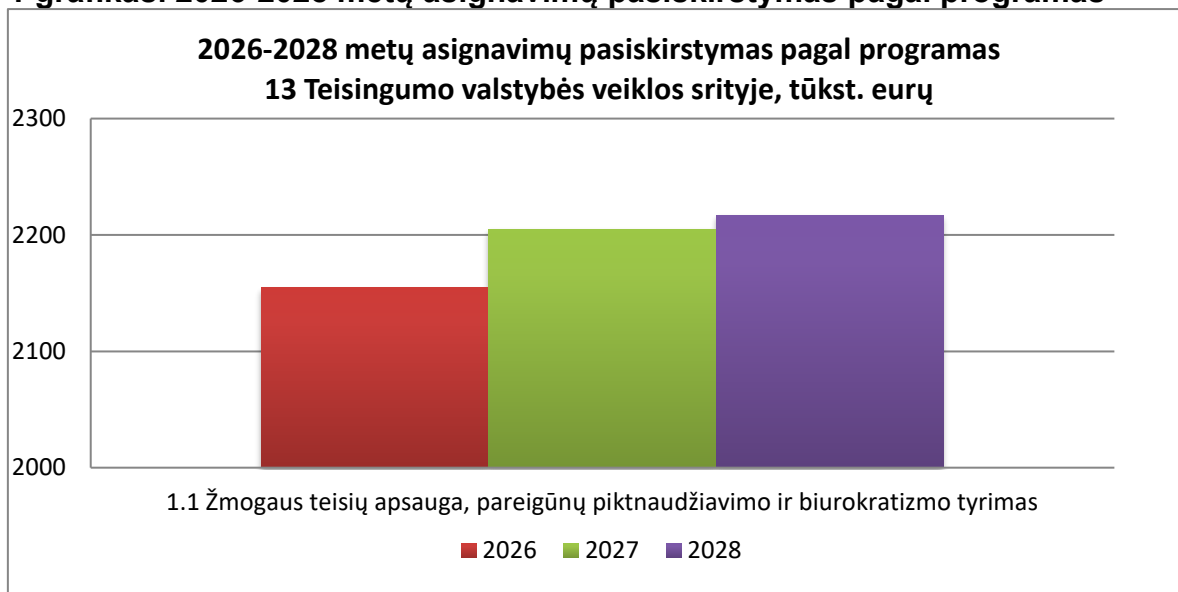
Siekiant sėkmingo įstaigos programos tikslo įgyvendinimo svarbu didinti Seimo kontrolierių, jų patarėjų, kitų darbuotojų veiklos veiksmingumą, stiprinant Seimo kontrolierių įstaigos finansinius ir žmogiškuosius išteklius bei tobulinant įstaigos veiklos organizavimą ir valdymą.

2 lentelė. 2026-2028 metų asignavimų ir kitų lėšų pasiskirstymas pagal valstybės veiklos sritis ir programas (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Valstybės veiklos srities pavadinimas, programos kodas ir pavadinimas	2026 metų asignavimai		2027 metų asignavimai		2028 metų asignavimai	
		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	13 Teisingumo valstybės veiklos sritis	2165	1702	2215	1764	2227	1780
1.1.	13-001 Žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas	2165	1702	2215	1764	2227	1780
IŠ VISO		2165	1702	2215	1764	2227	1780
Iš jų pažangos ir regioninių pažangos priemonių							
Iš jų tęstinės veiklos priemonių		2165	1702	2215	1764	2227	1780
Iš jų pervedimų priemonių							
Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas)							
Iš jų kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos)							
Asignavimų pokytis, palyginti su ankstesniais metais		357	231	50	62	12	16
Iš jų pažangos priemonių							
Iš jų tęstinės veiklos priemonių		357	231	50	62	12	16
Iš jų pervedimų priemonių							

n – pirmieji planuojami metai, *n + 1* – antrieji planuojami metai ir *n + 2* – tretieji planuojami metai.

1 grafikas. 2026-2028 metų asignavimų pasiskirstymas pagal programas

13 Teisingumo valstybės veiklos srities 1.1 programa **Žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas**

Įgyvendinant programą „Žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas“, vykdomi keturi Seimo kontrolierių įstatyme numatyti tęstinės veiklos uždaviniai: asmenų skundų nagrinėjimas, nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymas, NŽTI ir nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijų vykdymas.

Asmenų skundų nagrinėjimo uždaviniui įgyvendinti planuojamos tokios tęstinės veiklos priemonės:

- 1) asmenų skunduose keliamų problemų sprendimas tarpininkaujant,
- 2) asmenų skundų tyrimas iš esmės, pateikiant pareigūnų veiklos teisinį vertinimą,
- 3) Seimo kontrolieriaus rekomendacijų teikimas ir jų vykdymo kontrolė.

Nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymo uždaviniui įgyvendinti planuojamos tokios tęstinės veiklos priemonės:

- 1) žmogaus teisių padėties laisvės apribojimo vietose stebėseną ir vizitų ataskaitų rengimas;
- 2) rekomendacijų teikimas ir jų vykdymo kontrolė.

NŽTI funkcijų vykdymo uždaviniui įgyvendinti planuojamos tokios tęstinės veiklos priemonės:

- 1) žmogaus teisių stebėseną Lietuvoje ir žmogaus teisių padėties ataskaitos rengimas,
- 2) švietimas ir sklaida žmogaus teisių klausimais,
- 3) žmogaus teisių padėties Lietuvoje vertinimo pristatymas tarptautinėse organizacijose,
- 4) sisteminių siūlymų valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms žmogaus teisių klausimais teikimas,
- 5) nacionalinių teisės aktų suderinimo su Lietuvos Respublikos tarptautiniais įsipareigojimais žmogaus teisių srityje siekimas,
- 6) Seimo kontrolierių inicijuotų tyrimų atlikimas nagrinėjant esmines žmogaus teisių problemas.

Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis funkcijų vykdymo uždaviniui įgyvendinti planuojamos tokios tęstinės veiklos priemonės:

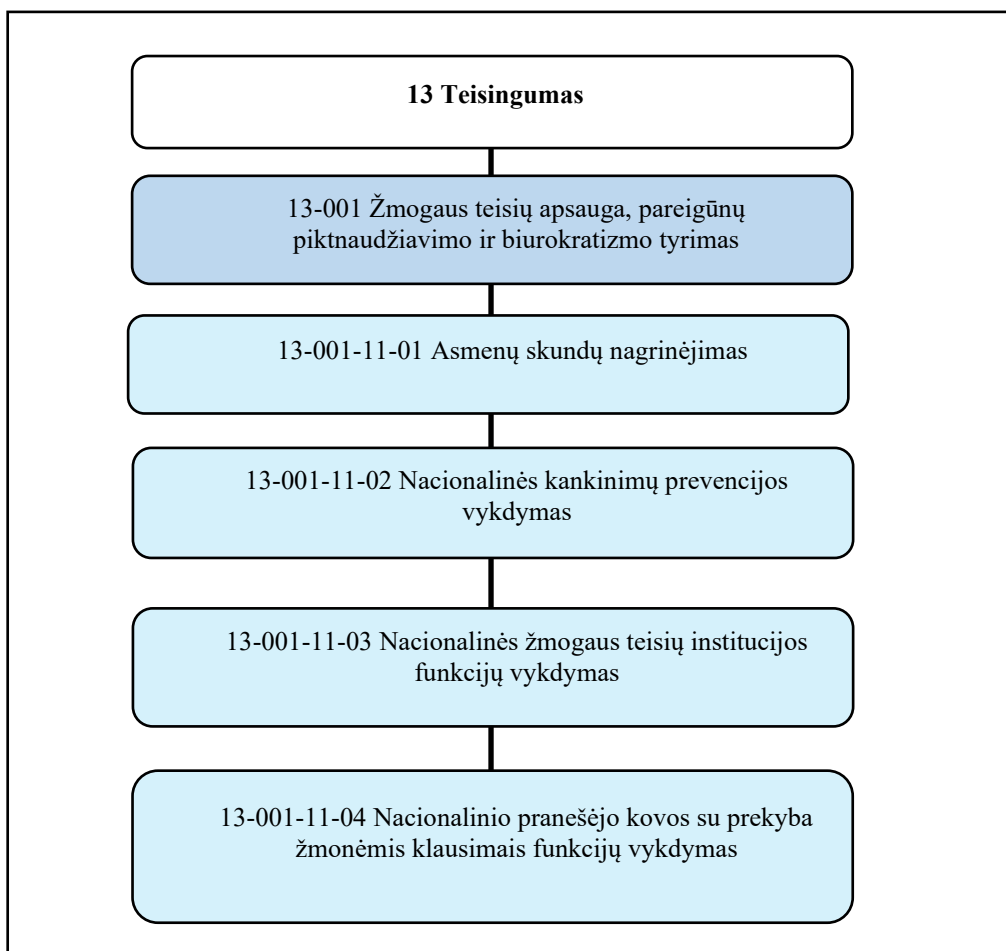
- 1) prekybos žmonėmis tendencijų ir kovos su prekyba žmonėmis rezultatų analizavimas ir vertinimas;
- 2) statistinių duomenų ir kitos informacijos apie prekybos žmonėmis padėtį ir kovos su prekyba žmonėmis priemones bei veiksmus rinkimas;
- 3) metinės kovos su prekyba žmonėmis padėties Lietuvos Respublikoje apžvalgos rengimas;
- 4) dalyvavimas Europos Sąjungos nacionalinių pranešėjų arba lygiaverčių mechanizmų prekybos žmonėmis klausimais tinkle.

Nepriklausomo stebėsenos mechanizmo vykdymo veiksmingam įgyvendinimui planuojamos tokios tęstinės veiklos priemonės:

- 1) skundų tyrimas pagal kompetenciją bei skundų perdavimas atitinkamoms institucijoms;
- 2) kitų stebėsenos mechanizmą įgyvendinančių subjektų pateikiamų duomenų analizė;
- 3) dalyvavimas patikrinimuose kartu su stebėsenos mechanizmą vykdančiais stebėtojais, siekiant įvertinti situaciją vietoje ir užtikrinti tinkamą informacijos surinkimą bei teisinį vertinimą (pagal poreikį).

Planuojama pervedimų priemonė – narystės mokesčiai tarptautinėms ombudsmenų ir nacionalinių žmogaus teisių institucijų organizacijoms.

2 grafikas. Programa „Žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas“ ir jos uždaviniai

Programa yra nuolatinio (tęstinio) pobūdžio. Ją įgyvendina visi įstaigos darbuotojai.

Programos koordinatoriai: Seimo kontrolierių įstaigos vadovė, Seimo kontrolierė Erika Leonaitė (erika.leonaite@lrski.lt) ir Seimo kontrolierė Jolita Miliuvienė (jolita.miliuviene@lrski.lt).

V SKYRIUS PROGRAMOS UŽDAVINIŲ VERTINIMO RODIKLIAI

Pirmojo programos uždavinio „Asmenų skundų nagrinėjimas“ vertinimo rodiklis – veiksmingas asmenų skundų nagrinėjimas ir asmenų skunduose nurodytų problemų konstruktyvus sprendimas, užtikrinant priimtų tirti skundų ir iš esmės ištirtų skundų santykio ir tarpininkavimo atvejų ir nepriimtų tirti iš esmės skundų santykio stabilumas. Rodiklio aprašymas pateiktas II skyriuje.

Seimo kontrolieriai, atlikę tyrimą iš esmės arba tarpininkaudami dėl skunde nurodytos problemos, teikia valdžios institucijoms, pareigūnams rekomendacijas dėl viešojo administravimo gerinimo, taip atkreipdami jų dėmesį į pastebėtas problemas ir skatindami jas spręsti gera valia, kad būtų vykdoma konstitucinė valdžios įstaigų pareiga tinkamai tarnauti žmonėms.

Įvertinę institucijų pateiktą informaciją Seimo kontrolieriai sprendžia, ar jų teiktos rekomendacijos buvo įgyvendintos, tai yra, ar institucijos, pareigūnai imasi veiksmų savo veikloje mažinti piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje atvejų.

Antrojo programos uždavinio „Nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymas“ vertinimo rodiklis – „Po atliktų patikrinimų parengtos ataskaitos su jose pateiktomis rekomendacijomis, vnt.“

Po atliktų patikrinimų laisvės apribojimo vietose ataskaitose formuluojamos ir atsakingiems subjektams pateikiamos rekomendacijos prisideda prie kankinimų ir kitų žmogaus teisių pažeidimų užkardymo. Tai leidžia pasiekti teigiamų rezultatų: identifikuojamos žmogaus teisių pažeidimo rizikos, atkreipiamas institucijų dėmesys į problemas, aspektus, kurie gali lemti laisvės apribojimo vietose laikomų asmenų teisių pažeidimus, skatinamas progresyvus, pagarbus požiūris, siekiant ilgalaikio tikslo – užtikrinti, kad nebūtų pažeidžiamos laisvės apribojimo vietose laikomų asmenų teisės.

Trečiasis programos uždavinys „Nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijų vykdymas“ dėl funkcijų gausos ir skirtingo jų pobūdžio bendru vertinimo rodikliu nematuojamas.

Ketvirtojo programos uždavinio „Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijų vykdymas“ vertinimo rodiklis – „Metinės kovos su prekyba žmonėmis padėties Lietuvos Respublikoje apžvalgos parengimas, vnt.“ Seimo kontrolieriai, atlikdami kovos su prekyba žmonėmis stebėseną, analizuos ir vertins prekybos žmonėmis tendencijas ir kovos su prekyba žmonėmis rezultatus, bendradarbiaudami su šioje srityje veikiančiomis valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, nevyriausybiniomis organizacijomis, rinks informaciją apie prekybos žmonėmis padėtį ir kovos su prekyba žmonėmis priemones, šioje srityje kylančius iššūkius bei veiksmus, siekiant pažangos. Pagal surinktus, įvertintus ir apibendrintus duomenis, Seimo kontrolieriai rengs metinę kovos su prekyba žmonėmis padėties Lietuvos Respublikoje apžvalgą, kuri bus skelbiama Seimo kontrolierių įstaigos interneto svetainėje.

Nepriklausomo stebėsenos mechanizmo vykdymo rodikliai bus nustatyti baigus derybas su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija dėl šio mechanizmo sudėties ir funkcijų tarp skirtingų subjektų pasiskirstymo.

3 lentelė. 2026-2028 metų programos 001 Žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas uždaviniai, priemonės, asignavimai i kitos lėšos (tūkst. eurų)

Uždavinio priemonės kodas, požymis	Uždavinio, priemonės pavadinimas	2026 metų asignavimai		2027 metų asignavimai		2028 metų asignavimai		Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, Nacionalinės darbotvarkės, NPP ir (arba) nacionalinės plėtros programos akronimas ir elemento kodas
		iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	iš viso	iš jų darbo užmokesčiui	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
13-001 (TP)	Žmogaus teisių apsauga, pareigūnų piktnaudžiavimo ir biurokratizmo tyrimas	2165	1702	2215	1764	2227	1780	
13-001-11-01 (TN)	Asmenų skundų tyrimas							
13-001-11-02 (TN)	Nacionalinės kankinimų prevencijos vykdymas							
13-001-11-03 (TN)	Nacionalinės žmogaus teisių institucijos funkcijų vykdymas							
13-001-11-04 (TN)	Nacionalinio pranešėjo kovos su prekyba žmonėmis klausimais funkcijų vykdymas							
13-001-11-01-01 (TP)	LR Seimo kontrolierių veiklos užtikrinimas	2165	1702	2215	1764	2227	1780	
	1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso	2165	1702	2215	1764	2227	1780	
	iš jo:							
	1.1. valstybės biudžeto lėšos	2165	1702	2215	1764	2227	1780	
	1.2. bendrojo finansavimo lėšos							
	1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos							
	1.4. Pajamų įmokos ir kitos pajamos							
	2. Kiti šaltiniai (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)							
	Iš viso programos pažangos ir regioninėms pažangos priemonėms finansuoti							
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms pažangos priemonėms							
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms pažangos priemonėms							
	Iš viso programos tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms finansuoti	2165	1702	2215	1764	2227	1780	
	Iš jų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms	2165	1702	2215	1764	2227	1780	
	Iš jų iš kitų šaltinių finansuojamoms tęstinės veiklos ir pervedimų priemonėms							
	Iš viso programai finansuoti (1 + 2)	2165	1702	2215	1764	2227	1780	

n – pirmieji planuojami metai, *n* + 1 – antrieji planuojami metai ir *n* + 2 – tretieji planuojami metai.

4 lentelė. Programos uždaviniai, priemonės, stebėsenos rodikliai ir jų reikšmės

Stebėsenos rodiklio kodas	Uždavinių, priemonių, stebėsenos rodiklių pavadinimai ir matavimo vienetai	Stebėsenos rodiklių reikšmės			Susijęs strateginio planavimo dokumentas (VPNĮP, NPP, PP, RPP)
		2026	2027	2028	
1	2	3	4	5	6
	ASMENŲ SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS				
R-13-001-11-01	Veiksmingas asmenų skundų nagrinėjimas ir asmenų skunduose nurodytų problemų konstruktyvus sprendimas, proc.	100	100	100	
	Asmenų skunduose keliamų problemų sprendimas tarpininkaujant				
P-13-001-11-01-01-01	Tarpininkavimo atvejų skaičius, vnt.	550	550	550	
P-13-001-11-01-01-02	Pateiktų rekomendacijų po tarpininkavimo skaičius, vnt.	1000	1000	1000	
P-13-001-11-01-01-03	Igyvendintos rekomendacijos, proc.	98	98	98	
	Asmenų skundų tyrimas iš esmės				
P-13-001-11-01-02-01	Išnagrinėta skundų iš esmės, vnt.	200	200	200	
	Rekomendacijų teikimas ir jų vykdymo kontrolė išnagrinėjus skundus iš esmės				
P-13-001-11-01-03-01	Pateikta rekomendacijų išnagrinėjus skundus iš esmės, vnt.	450	450	450	
P-13-001-11-01-03-02	Igyvendintos rekomendacijos, proc.	95	95	95	
	NACIONALINĖS KANKINIMŲ PREVENCIJOS VYKDYMAS				
R-13-001-11-02	Po atliktų patikrinimų parengtos ataskaitos su jose pateiktomis rekomendacijomis, vnt.	3	3	3	
	Aplankytų laisvės apribojimo vietų skaičius				
P-13-001-11-02-01-01	Aplankytų laisvės apribojimo vietų skaičius, vnt.	3	3	3	
	Parengtų ataskaitų su jose pateiktomis rekomendacijomis skaičius				
P-13-001-11-02-02-01	Parengta ataskaitų, vnt.	3	3	3	
	NACIONALINĖS ŽMOGAUS TEISIŲ INSTITUCIJOS FUNKCIJŲ VYKDYMAS				
	Žmogaus teisių stebėseną Lietuvoje ir žmogaus teisių padėties ataskaitos rengimas				
P-13-001-11-03-01-01	Parengta žmogaus teisių padėties ataskaita, vnt.	1	1	1	

	Švietimas ir sklaida žmogaus teisių klausimais				
P-13-001-11-03-02-01	Informacinių priemonių (informacinės švietimo laidos, paskaitos, mokymai, lankstinukai ir kt.) žmogaus teisių klausimais skaičius, vnt.	5	5	5	
P-13-001-11-03-02-02	Pasisakymų visuomenės informavimo priemonėse, socialiniuose tinkluose ir įstaigos interneto svetainėje apie Seimo kontrolierių įstaigos veiklą skaičius, vnt.	70	75	80	
	Žmogaus teisių padėties Lietuvoje pristatymas tarptautinėms organizacijoms				
P-13-001-11-03-03-01	Pateiktų ataskaitų tarptautinėms institucijoms skaičius, vnt.	3	3	3	
P-13-001-11-03-03-02	Susitikimų su tarptautinių organizacijų atstovais ir užsienio ombudsmenais skaičius, vnt.	10	10	10	
	Sisteminių siūlymų valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms žmogaus teisių klausimais teikimas				
P-13-001-11-03-04-01	Rekomendacijų tobulinti teisinį reglamentavimą, t. y. keisti teisės aktus, dėl kurių gali būti varžomos žmogaus teisės ir laisvės, skaičius, vnt.	25	25	25	
P-13-001-11-03-04-02	Susitikimų su Seimo (jo struktūrinių padalinių), kitų valdžios įstaigų atstovais, sprendžiant visuomenei aktualias problemas, skaičius, vnt.	15	15	15	
	Nacionalinių teisės aktų suderinimo su Lietuvos Respublikos tarptautiniais įsipareigojimais žmogaus teisių srityje siekimas				
P-13-001-11-03-05-01	Vertinimų dėl teisės aktų (jų projektų) atitikties žmogaus teisių standartams skaičius, vnt.	4	4	4	
	Tyrimų Seimo kontrolierių iniciatyva atlikimas				
P-13-001-11-03-06-01	Seimo kontrolierių iniciatyva atliktų tyrimų skaičius, vnt.	15	15	15	
P-13-001-11-03-06-02	Bendradarbiavimas su pilietine visuomene (susitikimai, ekspertinis vertinimas, nuomonės teikimas ir kt.), vnt.	10	10	10	
	NACIONALINIO PRANEŠĖJO KOVOS SU PREKYBA ŽMONĖMIS KLAUSIMAIS FUNKCIJŲ VYKDYMAS				
R-13-001-11-04	Metinės kovos su prekyba žmonėmis padėties Lietuvos Respublikoje apžvalgos parengimas, vnt.	1	1	1	
P-13-001-11-04-01-01	Bendradarbiavimas su Europos Sąjungos nacionalinių pranešėjų arba lygiaverčių mechanizmų prekybos žmonėmis klausimais tinklo dalyviais, valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, organizacijomis (susitikimai, ekspertinis vertinimas, nuomonės teikimas, konsultavimasis, duomenų rinkimas ir kt.), vnt.	5	5	5	

VI SKYRIUS ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Pagal Konstitucijos 73 straipsnį Seimas skiria 2 Seimo kontrolierius. Nuo 2025 m. rugpjūčio 1 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo pakeitimo įstatymui, įsteigta trečio Seimo kontrolieriaus pareigybė. Pagal Seimo kontrolierių įstatymą Seimo kontrolieriams priskirtus įgaliojimus įgyvendinti padeda Įstaiga. Įstaigos darbuotojai padeda Seimo kontrolieriams vykdyti jų funkcijas, užtikrina administracinį, finansinį, informacinį ir ūkinį Seimo kontrolierių veiklos aptarnavimą, organizuoja tarptautinių ryšių palaikymą, padeda plėtoti ryšius su visuomene, prisideda prie informacijos apie žmogaus teisių ir laisvių gynimą sklaidos, užtikrina su žmogaus teisių apsauga susijusių renginių organizavimą.

Seimo kontrolierių Įstaigai vadovauja Seimo kontrolierius Įstaigos vadovas. Jis, be kita ko, tvirtina Įstaigos struktūrą, organizuoja Įstaigos darbą.

Įstaigą sudaro šeši struktūriniai padaliniai: trys patarėjų grupės, turinčios apibrėžtas joms priskirtas asmenų skundų tyrimų sritis, Žmogaus teisių biuras, Bendrųjų reikalų ir Išteklių valdymo skyriai.

Lentelėje nurodomas 2026–2028 metais planuojamas bendras pareigybių skaičius (įskaitant Seimo kontrolierius) ir išlaidos darbo užmokesčiui pagal numatomus preliminarinius valstybės biudžeto asignavimų limitus 2026–2028 m.

5 lentelė. Informacija apie Įstaigos žmogiškuosius išteklius (vnt.) ir asignavimus jiems išlaikyti (tūkst. eurų)

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	2026 metai			2027 metai			2028 metai		
		Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui	Pareigybių skaičius		Išlaidos darbo užmokesčiui
		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai		iš viso	iš jų valstybės tarnautojai	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Seimo kontrolierių Įstaiga	47	30	1702	48	31	1764	48	31	1780
Iš viso		47	30	1702	48	31	1764	48	31	1780

Įstaigos vadovė

Erika Leonaitė